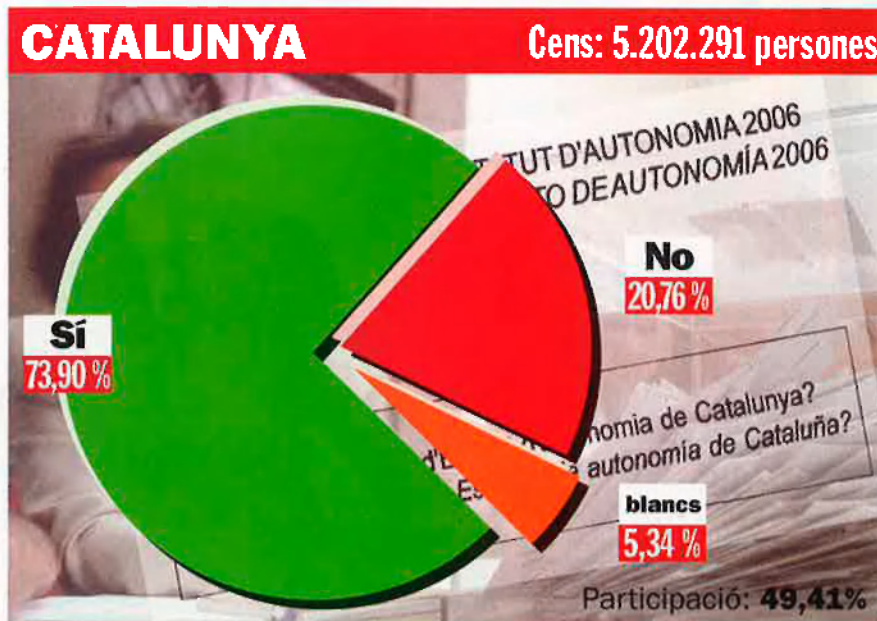

“La meva determinació és ben viva”

Pasqual Maragall va aparèixer diumenge a la nit passades les deu. I amb una justificació pensada per a cada “però” que es pugui contraposar a la victòria del “sí”. El president de la Generalitat –intentant transmetre aquell optimisme tan televisiu que el caracteritza en les grans ocasions– va comparar el nivell de participació d’aquest 2006 amb el del 1979, i els va considerar equivalents perquè en aquella ocasió el referèndum es va convocar en un dia laborable i en aquesta en un diumenge estiuenc i de platja.

Però Maragall també va tenir temps per marcar territori polític. A diferència de José Montilla, que va evitar escrupolosament referir-se als seus socis d’ERC, el president de la Generalitat va afirmar que “les forces del no han estat derrotades, tant les d’esquerra com les de dreta”. I encara va atrevir-se a marcar una tendència històrica per al catalanisme: “A Catalunya s’ha acabat el victimisme, el que fem a partir d’ara depèn de nosaltres. Tenim el millor Estatut en segles i ara disposem de totes les oportunitats.” Un discurs, en definitiva, que pot ser discutible políticament, però que no pot sorgir d’un polític a poques setmanes de la jubilació. I menys encara quan Pasqual Maragall va envoltar-se dels seus fidels per oferir, des del Palau de la Generalitat, un missatge televisat als ciutadans que, potser, hauran de decidir sobre la seva reelecció aquesta mateixa tardor.

Entusiasme zero. Però aquesta ciutadania de Catalunya a qui interpel·lava Pasqual Maragall no havia manifestat un gran interès pel referèndum al llarg de la jornada. O, com a mínim, de forma majoritària, perquè l’abstenció va superar lleugerament el 50 per cent del cens, en un dia –això sí– asolellat, que va registrar les cues habituals als accessos a Barcelona d’un diumenge del mes de juny. Aquesta circumstància és l’única que no van preveure les enquestes, que indicaven una participació superior però que, en general, van acostar-se bastant als percentatges de vot afirmatiu (per sobre del 70 per cent) i negatiu (al

Dos líders eufòrics:
Pasqual Maragall i Artur Mas. Dos líders tocats pels percentatges: Josep-Lluís Carod i Josep Piqué.
I una precampanya que comença ja.

voltant del 20 per cent) que es van produir al final.

El bloc del sí va reaccionar, la nit de diumenge, amb una satisfacció generalitzada, però amb els matisos que condicionen cada formació política, sobretot en un període que, a partir d’aquesta setmana, entra definitivament en fase preelectoral.

Hi ha uns guanyadors sense matisos. I aquests són els líders de CiU. La seva estratègia presentava una gran quantitat de riscos que, a jutjar pels resultats, han estat conjurats i això es va notar en una entrada apoteòsica del mateix Artur Mas en l’hotel barceloní on es concentrava la militància convergent. L’únic temor seriós de CiU passava per un pos-

sible rebuig majoritari del catalanisme d’un pacte (Zapatero-Mas, la nit del 21 de gener) que podia ser interpretat com una renúncia excessiva i una hipoteca inacceptable. El cas és que, vist el mapa electoral, les zones tradicionalment més inclinades al catalanisme no han estat pas les que han registrat un percentatge de vots negatius més alt. Artur Mas, doncs, ha vist refermada la seva estratègia en espera, això sí, que arribin les eleccions de la tardor i que aquests mesos no acabin reforçant la imatge de Pasqual Maragall, que, al capdavall, ha estat un dels guanyadors de la nit.

El maldecap socialista. En un gest inèdit, el president del PSC –que també ho és de la Generalitat– no va voler acostar-se per la seu del carrer de Nicaragua i va ser José Montilla, primer secretari i ministre d’Indústria, el qui va adreçar-se als escassos militants socialistes que s’hi van reunir. En les transmissions televisives encara es feia més evident la divisió interna que afecta el socialisme català, quan Montilla i Maragall entraven en directe des de llocs diferents i amb missatges que no acabaven de quadrar. D’alguna manera, Montilla va intentar, en totes i cadascuna de les seves compareixences, col·locar la derrota del no en una dinàmica política

Pasqual Maragall va preferir realçar el seu paper institucional amb una celebració al Palau de la Generalitat. Des d'allà va considerar la victòria del sí com un pas endavant de dimensions històriques. També va adreçar –en castellà– un missatge tranquil·litzador a la ciutadania espanyola.

espanyola de marginació del Partit Popular. i la victòria del sí en el compte polític de Rodríguez Zapatero.

Però, a partir d'ara, el PSC té davant seu una decisió extraordinàriament complicada. D'una banda, ha de defensar la gestió i el lideratge de Pasqual Maragall al capdavant d'un govern que es basava en una coalició política que a hores d'ara ni tan sols existeix. I això, per decisió del mateix president de la Generalitat. La solució, apunten algunes fonts socialistes, podria passar per conformar una mena de *ticket* electoral entre Pasqual Maragall i José Montilla. Amb aquest disseny –i el suport d'una ERC disminuïda electoralment– Maragall conservaria la presidència de la Generalitat durant els primers anys, per cedir-la després a un Montilla que, fins aleshores, hauria pogut adquirir prou crèdit des de la conselleria primera.

ERC en la cruïlla. Els dirigents republicans van començar la precampanya del referèndum considerant com a bo tot el que passés d'un trenta per cent de

vots negatius i van acabar, la nit de diumenge, acceptant que un quasi 21 per cent ja salvava la direcció del partit d'un alt grau d'insatisfacció per la conducció del procés.

El vot negatiu no ha seguit unes pautes homogènies i, de fet, els municipis amb un nivell de vot independentista més alt no s'han correspost necessàriament amb un percentatge superior de paperetes amb un no imprès. Això vol dir que, almenys de moment, la batalla per l'hegemonia nacionalista no passa per la interpretació que es faci del pacte Mas-Zapatero i de l'Estatut resultant. Caldrà esperar, doncs, a les eleccions de la tardor i als pactes posteriors per avaluar l'eficàcia de cadascuna de les dues estratègies, tot i que està clar que, per ara, la direcció convergent ha encertat millor l'explicació pública de les seves decisions.

També en els pròxims mesos haurà de quedar resolta la incògnita sobre el lideratge d'ERC i el seu cartell electoral. És esperable que hi hagi moviments en aquest sentit i podria ser, fins i tot, que

s'articulés algun corrent opositor consistent a l'entorn de la figura de l'ex-conseller Joan Carretero.

Populars impopulars. L'altre pol de l'eix del no, el PPC, s'hi jugava ben poc en aquest referèndum. El partit que a Catalunya lidera Josep Piqué sempre s'ha mirat el procés estatutari des de fora i, de fet, tampoc no tenia grans percentatges a defensar. En tot cas, la interpretació dels resultats es va fer, la mateixa nit del referèndum, en clau espanyola i, bàsicament, des de Madrid. Mariano Rajoy va fer el pas d'atribuir-se les xifres de l'abstenció, tot vinculant-la a aquest suposat desinterès de la ciutadania catalana que denuncia permanentment el sempre tronat aparell mediàtic de la dreta espanyola.

I una interpretació difícil. Ningú no es va atrevir la nit del referèndum a fer esment a aquest més del 5 per cent que ha arrossegat el vot blanc i que no és fàcilment explicable en clau partidària.

Salvador Cot